

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 57 0 Пс 130542 26 Рев 2
Бања Лука, 15.05.2026. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Биљане Мајкић Маринковић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља „Удруга филмске индустрије Кисељак“ из Кисељака, кога заступају пуномоћници адвокати из Заједничке адвокатске канцеларије Вишња Диздаревић, Предраг Радовановић, Емин Оловчић и Дамир Врдољак из Сарајева, против туженог „Блиц нет“ д.о.о. Бања Лука, кога заступа пуномоћник Бранислав Цвијановић, адвокат из Бање Луке, ради повреде ауторских и сродних права и накнаде штете, вриједност спора 567.552,86 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 130542 26 Пж 3 од 23.02.2026. године, на сједници вијећа одржаној дана 15.05.2026. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја, обје нижестепене пресуде, у оспореном усвајајућем дијелу, се преиначавају тако што се тужени обавезује да тужитељу исплати износ од 469.134,00 КМ, умјесто ранијег износа од 506.167,56 КМ, са законском затезном каматом и то:

- на износ од 83.209,25 КМ почев од 01.01.2017. године,
- на износ од 181.440,82 КМ почев од 01.01.2018. године и
- на износ од 204.483,93 КМ почев од 01.01.2019. године.

У осталом дијелу, ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 130542 25 Пс 2 од 01.12.2025. године одбачен је тужбени захтјев тужитеља (правилно би било: тужба у дијелу захтјева...) да се утврди да је тужени извршио неовлаштено кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ као овлаштена колективна организација на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године. Одбачен је тужбени захтјев тужитеља (правилно би било: тужба у дијелу захтјева...) да се наложи туженом да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права кабловског реемитовања аудиовизуелних ауторских дјела из репертоара тужитеља као овлаштене колективне организације на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године и Колективним уговором од 17.01.2019.године.

Тужени је обавезан да тужитељу исплати износ од 506.167,56 КМ са законском затезном каматом утврђеном Законом о висини стопе затезне камате, и то како слиједи:

- на износ од 120.242,81 КМ почев од 01.01.2017. године,
- на износ од 181.440,82 КМ почев од 01.01.2018. године,
- на износ од 204.483,93 КМ почев од 01.01.2019. године,

као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 31.187,04 КМ, док је одбијен захтјев тужитеља за накнаду трошкова поступка преко досуђеног износа.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 130542 26 Пж 3 од 23.02.2026. године жалбе тужитеља и туженог су одбијене и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтјеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев одбије или да се иста укине и предмет врати на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се ревизија одбије.

Ревизија је дјелимично основана.

Предмет спора у овој правној ствари је захтјев тужитеља: да се утврди да је тужени неовлашћено извршио кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ; да се наложи туженом да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права кабловског реемитовања аудиовизуелних ауторских дјела из репертоара тужитеља у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво и Колективним уговором; да се тужени обавезе да му надокнади штету у износу од 506.167,56 КМ, са законском затезном каматом.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, по проведеном доказном поступку првостепени суд је утврдио: да је Институт за интелектуално власништво БиХ (у даљем тексту: Институт) рјешењем број ИП-03-47-5-288/16 ГМ од 21.04.2016. године усвојио захтјев тужитеља за обављање послова колективног остваривања права на накнаду за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела (у даљем тексту: АВ дјела), као и да је истим рјешењем одузео дотадашњу дозволу Удружењу филмских радника у БиХ издато рјешењем број ИП-03-47-5-05881/15 ВТ од 16.10.2015. године; да је против рјешења дозвољено покренути управни спор, док је исто коначно у управном поступку; да је ово рјешење оглашено ништавим рјешењем Жалбеног вијећа при Вијећу министара БиХ, број: УПЖВ-09-07-3-118/16 од 30.08.2016. године; да је рјешењем Жалбеног вијећа број УПЖВ-09-07-3-118/16 од 13.12.2016. године претходно наведено рјешење укинато по праву надзора, те да је наложено Институту да донесе ново рјешење којим ће се замијенити рјешење којим је тужитељу дата дозвола од дана 21.04.2016. године; да је рјешење број УПЖВ-09-07-3-118/16 од 13.12.2016. године оглашено ништавим новим рјешењем број УПЖВ-09-07-3-118/16 од 20.08.2020. године, а да је Суд БиХ у управном спору против рјешења УПЖВ-09-07-3-118/16 од 20.08.2020. године одлучио да се тужба одбије; да је након проведених поступака остало да егзистира рјешење Жалбеног вијећа УПЖВ-09-07-3-118/16 од 30.08.2016. године којим је оглашено ништавим рјешење којим је тужитељу издата дозвола; да је против овог рјешења вођен управни спор пред Судом БиХ под бројем С1 3 У 023589 16 У од 19.09.2018. године, те је пресудом тужба уважена,

оспорено рјешење поништено и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак; да је Удружење филмских радника у БиХ на ову пресуду поднијело ванредни правни лијек који је одбачен рјешењем Суда БиХ број С1 3 У 023589 18 Увп од 28.03.2019. године, а да је апелација пред Судом БиХ одбијена као неоснована; да је проведен нови поступак у коме је донесено рјешење број ИП-04-47-5-783-2/19 ГМ од 30.12.2019. године којим је одбијен захтјев за оглашавање рјешења ИП-03-47-5-288/16 ГМ од 21.04.2016. године ништавим; да је ово рјешење пресудом Суда БиХ број С1 3 У 034685 20 У од 09.09.2020. године поништено и предмет враћен Институту на поновно одлучивање; да је у поновном поступку Институт дана 29.09.2020. године донио рјешење број ИП-04-47-5-783-11/20 ГМ којим се одбија захтјев за оглашавање рјешења број ИП-03-47-5-288/16 ГМ од 21.04.2016. године ништавим; да нису изведени докази на околности да је против овог рјешења изјављена жалба или покренут управни спор; да је против рјешења којим је тужитељу дата дозвола, број ИП-03-47-5-288/16 ГМ од 21.04.2016. године, покренут управни спор који је окончан рјешењем Суда БиХ, број С1 3 У 022127 16 У од 28.03.2017. године којим је поступак обустављен због повлачења тужбе; да је проведено вјештачење по вјештаку економске струке која је у свом налазу утврдила да је дуг туженог према тужитељу за 2016. годину 120.242,81 КМ, за 2017. годину 181.440,82 КМ и износ од 204.483,93 КМ за 2018. годину, што све укупно износи 506.167,56 КМ; да је тужени за временски период од 16.10.2015. до 31.12.2016. године платио износ од 145.180,33 КМ, те износ од 6.388,90 КМ за период од 01.01.2017. до 16.01.2017. године, али Удружењу филмских радника, а не тужитељу; да је тужитељ доказао да је дана 17.01.2019. године закључио Колективни уговор са Репрезентативним удружењем, Асоцијацијом кабловских оператера и дистрибутера мрежних услуга у БиХ, којим је дефинисана тарифа по којој се накнада плаћа у 2017. и 2018. години, док је за 2016. годину релевантан Колективни уговор који је објављен у „Службеном гласнику БиХ“, број 92/16.

На темељу тих чињеница, првостепени суд је нашао да рјешење број ИП-03-47-5-288/16 ГМ од 21.04.2016. године правно егзистира у правном промету, да је исто постало коначно даном доношења, а да је постало правоснажно даном доношења одлуке Суда БиХ од 28.03.2017. године, па да је тужитељ за спорни период имао важећу дозволу Института за колективно остваривање права на аудиовизуелним дјелима за подручје БиХ, што потврђују све остале одлуке из управних поступака и управних спорова које су изведене као доказ у овом поступку, па је закључио да је тужитељ активно легитимисан у предметној парници. Надаље, првостепени суд утврђује да је о захтјеву тужитеља да се утврди да је тужени извршио неовлаштено кабловско реемитовање АВ дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ као овлашћена колективна организација на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године, те да се наложи туженом да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права аудиовизуелних ауторских дјела из репертоара тужитеља као овлашћене колективне организације на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године и Колективним уговором од 17.01.2019. године, већ одлучено правоснажном пресудом Окружног привредног суда у Бијељини број: 59 0 Пс 034752 23 Пс 2, па је у односу на овај дио тужбеног захтјева примјеном одредбе члана 67. Закона о Закону о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 27/24 и 29/26 - даље: ЗПП), тужбу тужитеља одбацио. Истовремено, туженог је обавезао да тужитељу исплати износ од 506.167,56 КМ, са законском затезном каматом како је то наведено у изреци првостепене пресуде, налазећи да се у вези овог дијела тужбеног захтјева не ради о пресуђеној ствари, јер је неспорно у току поступка доказано

да се у другом поступку у коме је суд одлучивао о потраживању тужитеља према туженом „Телрад нет“, радило о потраживању које је представљало обавезу тог друштва које је касније статусном промјеном припајања припојено овдје туженом „Блицнет“, знатно послје подношења тужбе (12.09.2022. године). Обавеза туженог „Блицнет“ д.о.о. Бања Лука по истом основу настала је за исти период од 2016. до 2018. године у досуђеном износу и како се у том периоду радило о одвојеним привредним друштвима, који су пословали свако за себе и посебно одговарали свако за своје обавезе, првостепени суд је у складу са одредбом члана 157. Закона о ауторским и сродним правима („Службени гласник БиХ“, број: 63/10, даље ЗАСП), те члана 23. став 2. Закона о колективном остваривању ауторског и сродног права („Службени гласник БиХ“, број: 63/10, даље: ЗКОАСП), у овом дијелу захтјев тужитеља усвојио.

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је изјављене жалбе одбио и првостепену пресуду потврдио.

Нижестепене пресуде нису у свему правилне и законите.

Тужитељ је захтјев за исплату накнаде за кориштење ауторских дијела за период 2016. до 2018. године, у којем дијелу је побијана пресуда предмет испитивања по ревизији, утемељио на дозволи Института за интелектуално власништво Босне и Херцеговине од 21.04.2016. године и Колективном уговору од 17.01.2019. године, те за 2016. годину на раније важећем колективном уговору закљученом са претходно овлашћеном колективном организацијом Удружењем филмских радника у БиХ.

Тужени ја оспоравао захтјев тужитеља тврдњама да тужитељ нема дозволу за остваривање права у вези са кабловским реемитовањем ауторских дијела, јер да рјешење Института за интелектуално власништво Босне и Херцеговине од 21.04.2016. године којим му се даје дозвола, није стекло правоснажност због вођења бројних управних поступака и управних спорова, па да тиме тужитељ није активно легитимисан у предметној парници.

Ауторска права се могу остваривати за свако појединачно ауторско дјело (индивидуално остваривање права) или за више ауторских дјела више аутора заједно (колективно остваривање права (члан 147. став 2. ЗАСП). Колективно остваривање права уређује се посебним законом уз одговарајућу примјену одредби овога закона (став 3.).

Колективно остваривање ауторског права, као једног од начина остваривања ауторског и сродних права, значи остваривање ауторског права за више ауторских дјела већег број аутора заједно посредством правних лица специјализованих само за ту дјелатност, која испуњавају све услове према одредбама ЗКОАСП и имају дозволу Института за интелектуално власништво Босне и Херцеговине за обављање те дјелатности (члан 2. став 1. ЗКОАСП). Према одредби члана 6. став 1. ЗКОАСП колективна организација је правно лице које, уз дозволу Института, обавља послове из члана 3. овог закона, на основу уговора са аутором, односно на основу овог закона, као своју једину и непрофитну дјелатност, а према ставу 3. исте одредбе за колективно остваривање ауторских права која се односе на исту врсту права на истој врсти дјела може да постоји само једна колективна организација.

Правно лице може да послује као колективна организација само на основу дозволе Института, (члан 10. став 1. ЗКОАСП). Издавање дозволе регулисано је одредбом члана 11. ЗКОАСП тако да је, између осталог, прописано да се у поступку издавања дозволе примјењују одредбе закона које уређују општи управни поступак, да против одлуке Института није могуће изјавити жалбу али се може покренути управни спор пред Судом Босне и Херцеговине (став 5.) и да се обавјештење о правоснажности одлуке о давању дозволе објављује у „Службеном гласнику БиХ“ и у „Службеном гласнику Института“ (став 6.).

Одредбом члана 25. ЗКОАСП прописан је поступак закључења колективног уговора, између осталог, тако да колективна организација објављује закључени Колективни уговор у „Службеном гласнику БиХ“ и да он почиње да важи за све истоврсне кориснике ауторских дјела из репертоара колективне организације петнаестог дана од дана његовог објављивања у „Службеном гласнику БиХ“, независно од тога да ли су ти корисници учествовали у преговорима или не (став 2.), да су корисници ауторских дјела из репертоара колективне организације дужни да закључе уговор са колективном организацијом у складу са важећим колективним уговором (став 3.) и да су при одлучивању о захтјевима колективних организација за наплату накнада судови везани важећим колективним уговором (став 4.).

Из чињеничног утврђења нижестепених судова произлази да је Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине рјешењем о издавању дозволе за колективно остваривање права на накнаду за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела од 21.04.2016. године, тужитеља овластио за обављање послова колективног остваривања права у вези са кабловским реемитовањем аудиовизуелних ауторских дјела и послова колективног остваривања права на накнаду за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела и тим рјешењем одузео дотадашњу дозволу Удружењу филмских радника у БиХ издату 16.10.2015. године, те да је тужитељ закључио уговор са Асоцијацијом Кабел оператера и дистрибутера мрежних услуга у БиХ (АКОП) дана 17.01.2019. године, који је објављен у „Службеном гласнику БиХ“, број: 4/19 од 22.01.2019. године. Институт за интелектуално власништво Босне и Херцеговине је издао потврду правоснажности број 03-47-5-754-2/18 ГМ од 20.11.2018. године, којом потврђује да је рјешење од 21.04.2016. године стекло својство правоснажности. Да је рјешење од 21.04.2016. године стекло својство правоснажности произлази и из пресуде Суда БиХ број: С1 3 У 038931 22 Увп од 02.06.2023. године којом је одбијен захтјев Удружења филмских радника БиХ за преиспитивање пресуде Вијећа за управне спорове Суда БиХ број: С1 У 038931 20 У од 29.11.2022. године којом је одбијена тужба Удружење филмских радника БиХ за оглашавање ништавим рјешења Института од 21.04.2016. године, чиме је овај поступак и поводом тог правног лијека окончан.

Како је, дакле, тужитељ од 21.04.2016. године имао дозволу Института за колективно остваривање права на аудиовизуелним дијелима за подручје Босне и Херцеговине која је стекла и својство правоснажности, јер иста није укинута, поништена, нити стављена ван снаге, а окончани су сви управни спорови и закључен Колективни уговор са репрезентативним удружењем, супротно ревизионим наводима, правилан је закључак нижестепених судова да је тужитељ овлаштена колективна организација у Босни и Херцеговини за обављање послова колективног остваривања права у вези са кабловским реемитовањем аудиовизуелних ауторских дјела и послова колективног остваривања права на накнаду за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела, у складу са ЗКОАСП. Слиједом тога, тужени који је неовлаштено вршио реемитовање

аудиовизуелних ауторских дјела, је у обавези да тужитељу исплати одговарајућу накнаду (члан 157. ЗАСП). Наведено, супротно наводима ревидента, без обзира да ли се ради о домаћим ауторима или страним ауторима. На наведену обавезу није од утицаја чињеница да је тужени за спорни период дио накнаде платио ранијој колективној организацији, док наводи о депоновању новчаних средстава на име накнаде нису поткријепљени одговарајућим доказима.

Висина и начин израчунавања накнада које поједини корисник мора да плати колективној организацији за кориштење ауторског дјела из његовог репертоара одређује се тарифом (члан 23. став 1. ЗКОАСП) која се, између осталог, одређује колективним уговором између колективне организације и репрезентативног удружења корисника (члан 23. став 2.).

Колективни уговор садржи одређења о начину и условима употребе АВ дјела из репертоара Колективне организације, Тарифи, начину и роковима плаћања накнаде. Индивидуалним уговорима се конкретизују одредбе Колективног уговора и детаљније одређује њихова примјена у односима између Колективне организације и сваког појединог корисника у вези са кабловским реемитовањем АВ дјела из репертоара колективне организације. У конкретном случају, индивидуални уговор није закључен, па су за обрачун припадајуће накнаде релевантне одредбе Колективног уговора.

Према одредби члана 7. Колективног уговора од 17.01.2019. године за кабловско реемитирање АВ дјела из репертоара Колективне организације сваки поједини корисник је дужан Колективној организацији платити накнаду према Тарифи (став 1.). Накнада се обрачунава примјеном одговарајућег Тарифног разреда на Основицу за обрачун (став 2.). У ставу 3. исте одредбе су прописана три тарифна разреда, зависно од укупног броја ТВ канала које корисник реемитира у одређеном обрачунском периоду, док према ставу 4. основицу за обрачун накнаде чини укупан број претплатника које је корисник имао у том обрачунском периоду. Цијене тарифних разреда су одређене одредбом члана 8. Колективног уговора.

Допуна налаза вјештака економске струке за 2017. и 2018. годину је сачињена у складу са наведеним параметрима, док је за 2016. годину у складу са ранијим Колективним уговором (члан 6. и 8.), па произлази да обрачун припадајуће накнаде извршен правилно. Стога се не могу прихватити ревизиони наводи којима се приговара обрачуну, уз бројне примједбе: да је обрачун сачињен на бази претпоставке о доступности свих садржаја свим претплатницима; да није утврђен тачан репертоар тужитеља и да нису индивидуализована АВ дјела; да није утврђено путем којих канала и у којем обиму је извршено кориштење, да одређени канали не садрже ауторски релевантан садржај ..., а на који начин није приговано налазу вјештака током поступка пред нижестепеним судовима.

Насупрот томе, ревизионим наводима се основано приговара обрачуну припадајуће накнаде за читаву 2016. годину, код тога да је тужитељ добио статус овлаштене колективне организације тек доношењем рјешења Института за интелектуално власништво Босне и Херцеговине од 21.04.2016. године, а с обзиром да је у диспозитиву рјешења (тачка 3.) одређено да исто ступа на снагу даном доношења. Тиме је тужитељ активно легитимисан да потражује накнаду тек од 21.04.2016. године.

Према подацима из допуне налаза вјештака економске струке, обрачуната накнада за читаву 2016. годину износи 120.242,80 КМ, а у налазу су исказани припадајући мјесечни износи. Према тим подацима, тужитељу за период од 21.04.2016. до 31.12.2016. године припада накнада од 83.209,25 КМ (када се избаци обрачуната накнада за јануар, фебруар, март и 21 дан априла мјесеца. Заједно са накнадом за 2017. годину од 181.440,82 КМ и накнадом за 2018. годину од 204.483,93 КМ, произлази да тужитељу за период 21.04.2016. године до 31.12.2016, за 2017. и 2018. годину припада укупна накнада од 469.134,00 КМ, умјесто раније досуђене накнаде од 506.167,56 КМ, па су на описани начин, дјелимичним усвајањем ревизије, нижестепене пресуде преиначене.

Из датих разлога, одлучено је као у изреци, примјеном одредбе члана 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, 27/24 и 29/26, даље: ЗПП).

Како је тужени, према наведеном, у ревизионом поступку успио у односу на незнатан дио тужбеног захтјева (око 7%) описано преиначење није утицало на одлуку о трошковима поступка пред нижестепеним судовима, а нити на досуду тужитељу трошкова ревизионог поступка (члан 386. став 3. ЗПП, у вези са чланом 397. став 2. ЗПП). Тужитељу, пак, не припадају трошкови ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 4.225,16 КМ, јер се не ради о нужном трошку у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Мајкић Маринковић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић